

A NAGYTRIBÜNÖN.

Turfképek.

Busuljon a ló, elég nagy a feje, ámde mégsem a ló busul, inkább azok szomorkodnak, a kik nem tudnak rendet teremteni a lovak birodalmában. Szegény paripák, mintha csakugyan ők tehetnének róla! A mikor a lóversenyt a tömegjátékkal kapcsolatosan emlegetik és meg akarják reformálni: az ankét bölcsel sohase felejtsek el, hogy a telivérreknek voltaképpen vajmi kevés közük van a sokszor és annyi üres frázis csépelésével gáncsolt totalizátorral sulyosított versenyjátékhoz. Hogy is állítsuk fel a tételt? Játék nélkül nincsen lóverseny, ez igaz, mert kellő pénzalap híján a futtatás intézményét nem lehet fentartani, a pénzalapot pedig a büszke egyesület és az aggodalmaskodó államhatalom csak a hazardjátékosok piszkos, gyűrött bankóiból teremtheti elő. Pecunia non olet — mondják az opportunisták, de az ankét moralistáinak mégis a lótenyésztés céljaira előteremtett pénz szaga ellen van kifogásuk. Másrészt ha igaz az, a mint hogy igaz, hogy játék nélkül bajos volna a nyilvánosság előtt kipróbálni telivér-anyagunkat, az is kétségtelen, hogy a játékhoz viszont nem keltenek éppen lovacsákák. Tegyük fel például, hogy szamarak, vagy az állatvilág bármilyen négy vagy kétlábu hősei mérkőznének meg a zöld gyepen, de a bookmaker-ringet és a totalizátorbódékat nem pusztítanák el a bűnös játékosok gyámjai és fogadatlan prókátorai: a játék csak úgy virulna tovább, csacsiversenyek, strucczversenyek vagy akár gépvversenyek czime alatt, mintha ezentul is San Gennarók, Platók és Palatinok vívnák adáz csatáikat. A polgármester azonban szolid népmulatságot akar biztosítani a telivértényésztés fejlesztésének jelszavával.

Mi következik ebből? Hát először is az, hogy játékalom nélkül az olcsóbb helyek közönsége lemond a népmulatságról és nem lesz hajlandó még a legkisebb belépődíjakkal sem pártfogolni a nemzeti telivértényésztés ügyét.

Másodszor: a tervezett reform értelmében a nagytribün belépődíját ötven koronára emelik, a minek nem tudom mi a célja, értelme és jelentősége. A kik játszani akarnak a gépnél, vagy a könyveseknél, készséggel megfizetik akár az ötven koronát is és az sem korlátozza majd a hazardöröket a játékban, hogy a legolcsóbb tiket ára, tegyük fel: száz korona lesz. Jól értsük meg, a játékosokról, a hazardörökről van szó és higgyék el nekünk, a mi statisztikánk helyes: ezek a hazardörök és játékosok úgy megtöltötték a nagytribünt eddig és megtöltik ezután is, hogy veszedelmes lesz a tolongás odakinnt, persze, a reform életbeléptetése után, csak az első helyen. Ezzel jól jár a Magyar Lovaregylet, illetve az egyesület pénztára, s az erkölcsrendészet éber őrei csöbörből-vödörbe esnek, mert az elfajult játékszenvedélyt

inkább fokozzák, mint csilapítják.

A mit az ankéton tanácskoztak, terveztek s a mit netán meg fognak valósítani, mindenesetre hijjával lesz minden logikának, észszerűségnek s a mi fő, nem vezethet a helyes megoldáshoz. A sok vitát mosolyogva hallgatja majd meg a Magyar Lovaregylet jelenlévő képviselője és véleményem szerint gunyoros vállvonogatással veti oda a vitázóknak:

— Uraim, tegyenek úgy, a mint jól esik, nekem nincsen észrevételem és kifogásom. A telivértenyésztés szent nevében kimondották a noli me tangere-t, szóval önök belátták, hogy a futtatások lebonyolításának ügyét megbolygatni nem szabad és nem lehet. A részletek engem alig érdekelnek, ellentmondó korlátozásaik nem ejtenek zavarba, hiszen így is, úgy is a mi malmunkra hajtják a vizet. Be fogják látni előbb-utóbb, hogy az olcsóbb helyek totalizátorje nem nélkülözhető, mert hiszen a polgármester ur nem tagadta, hogy e kedvelt s népszerű lóversenyarénára igenis szüksége van a fővárosnak. De mire való az aréna, ha a padsoroknak nem lesz közönsége! A becsukott bódékat, illetve totalizátormasínákat mégis újból üzembe fogjuk helyezni az illetékes körök utólagos, bár hallgatólagos engedelmével.

A bukmékerek üzletkörét is meg akarja nyírni az ankét szakértőinek tanácskozása. Hogy ezentul csakis az istállótulajdonosok fogadhassanak! A Lovaregyletnek ez ellen nem lesz kifogása. Ám fogadjanak a beavatottak, a jól értesültek s tiltsuk ki a ringből a laikusokat, a hazardőröket, a bukmékernek nevezett turftózsér biztos klienturáját. Mi lesz ennek a következménye? A turftózsérnek is van magához való esze és semmi esetre sem az a célja, hogy a jövőben csakis veszthessen. Nem, uraim, a turftózsér ez esetben le fog mondani arról a dicsőségről, hogy a beavatottak: istállótulajdonosok és lovaregyleti nagyurak anyagi támogatásával valami képtelen altruizmus örületében lehetővé tegye a versenyüzem fentartását. Szóval nem lesz bukméker, tehát nem lesz nyilvános tenyésztés sem. De a futtatások intézménye nélkülözhetetlen Budapesten, mondotta a polgármester ur, szóval vagy lesz bukméker, vagy nem lesz lóverseny sem. Azaz lesz lóverseny és lesz bukméker is, úgy-e ennél mi sem természetesebb?

Végeredményben — s ezt már nem a Lovaregylet képviselője mondja az ankéton, hanem én mondom e nem nagy igényű s ez esetben céljától tagadhatatlanul eltérő turfcsevegés keretében — az fog történni, a mit a legyőzhetetlen főrangú klub urai akarnak a Nemzeti Kaszinóban és a Magyar Lovaregylet bizalmas tanácskozótermében. Szerénytelenség volna, ha kétségbe merném vonni, hogy a lóversenyek intézménye nélkülözhetetlen Budapesten és Magyarországon, de ez esetben nem az igaz erkölcs hiveinek lesz igazuk, sem az ankétozó uraknak s Budapest polgármesterének, hanem igaza lesz a nemes grófnak, a ki a versenypálya bírói páholyában eddig is teljhatalommal bírászkodott.

*

A statisztika, mint már említettem, ezuttal is az intézmény mellett szól; a sok intelem és feddés ellenére a játék most még dühösebb és veszedelmesebb, mint valaha volt. Az égi hatalmak azonban nagy dörgéssel és villámlással jelentették be vétőjüket az istentelen népmulatság, a féktelen nyereszkesedési vágy tobzódása ellen. Égett a napmelegtől a nagytribün, gőzölögtek a koponyák a tippelés korai lázában az első verseny lefutása előtt. Egyszerre csak sötét felhők tornyosulását láttuk a firmamentumon, s elektromossággal elviselhetetlenül telített volt a levegő. Éppen mászálni akarták a nagyszerű Daimiót és Pancsit, a háromévesek e nyeretlen korifeusait, a mikor ijesztő czikezakkok hasadtak a nagytribün fölött egy ördögien fekete felhőből, s nagy taraczkdurrogások rémitgették az amugy is ideges paripákat. Micsoda káosz volt ez, minő ijedelem a lóvilágban! Csak Klein ur és Grosz ur, Weisz ur, Schwarcz ur, Grün ur és Blau ur végezték rendületlenül fogadási aktusaikat a turf börzében. Szemere Miklós, a lóverseny egyik nagymogulja nyugodtan emelte meg messzelátóját. Az ő lova, a magyar telivértenyésztés Daimio nevű nem éppen tündöklő csilaga száguldott el viharánál sebesebben a bírói páholy előtt.

Azután elállt az eső, a csüromviz sportsmanek megszáradtak, majd ismét lucskossá áztak a játékláz verejtékében. Zivataros napja volt ma a turfnek, az égboltozaton és odalent a csikók csatamezején. Nem győztek a favoritok, sokat

fizetett a totalizátor, szédültek a papirformák. A háromévesek nagy handicapjét Winona nyerte meg és nem Consul, Festetich herceg nagyszerűnek híresztelt versenyparipája. Hiába no: a ló ideglény, megmondta ezt már a futtatások nagyhatalmu bírja. Azért a versenyek reálisok s a ki nem hiszi, ám járjon a három koronás helyre, de csak a jövő esztendőben, a mikor ott már — úgy ígérik — nem lesz totalizátor.

p. p.